AEE: ni metodologies ni bones pràctiques

written by Benjamín Menéndez | 12 d'October de 2023

Una vegada en marxa el curs és molt il·lusionant vore com molts docents i centres planifiquen, sol·liciten i comencen els seus plans de formació de centre orientats a les actuacions educatives d'èxit (AEE) i a les comunitats d'aprenentatge. Ho fan amb l'únic objectiu i somni de millorar acadèmicament, personalment i socialment les vides dels seus alumnes i de les seues famílies, així com les seues pròpies vides professionals i també personals. Són somnis de transformació de sempre que per primera vegada s'afronten amb una il·lusió nova i diferent perquè, per primera vegada, saben que serà amb base en les evidències que no trairan la seua professionalitat amb impossibles i ocurrències vanes que habitualment fracassen i que, després del fracàs, culpabilitzen.

Les AEE són una altra cosa; des de fa ja alguns anys són cada vegada més conegudes i demandades i se sap del Projecte INCLUD-ED del 7é Programa Marc de la UE (2007-2013) en què van ser identificades. Cada vegada més persones saben que les AEE no són ni "bones pràctiques" o "millor pràctiques" ni una metodologia i que, davant d'unes i altres, són moltes les diferències que les identifiquen com la millor evidència disponible fins ara en educació.

És un dret humà conéixer i donar a conéixer allò que fa que

les AEE (els grups interactius, les tertúlies dialògiques, la formació dialògica del professorat, el model dialògic de prevenció i resolució de conflictes, la formació de familiars i la participació educativa de la comunitat), siguen molt més que metodologies o bones i millors pràctiques. Per això val la pena recordar-ho i compartir-ho amb alumnat, famílies, docents i comunitat educativa:

1. Les AEE són accions que funcionen **sempre i en qualsevol context, millorant l'aprenentatge, els resultats i la convivència**.
2. Aconsegueixen, a més, una **millora transformadora**, alhora en tots els nivells de l'aprenentatge acadèmic: en l'aspecte cognitiu, emocional i ètic i social.
3. **Són evidències científiques d'impacte social** (ECIS), molt avalades per la comunitat científica internacional, amb una acció transformadora que aconsegueix, en plena inclusió i en col·laboració amb les famílies, millorar els contextos i assolir l'èxit acadèmic de tots els xiquets i xiquetes sense distinció, superant les desigualtats.
4. D'altra banda, a diferència de les metodologies, **les AEE impliquen una organització dialògica de la comunitat educativa, del centre i de l'aula.** Estan vinculades a una concepció de l'aprenentatge basada en les millors investigacions científiques del segle XX, de Vigotsky a Ramón Flecha, passant per Paulo Freire, sobre com aprenem les persones (a través d'interaccions amb el llenguatge).
5. **Les AEE se sustenten en l'aprenentatge dialògic** que, partint d'esta evidència de com aprenem, ha identificat 7 principis clau per a aconseguir que estes **interaccions** amb el llenguatge (claus per a l'aprenentatge) siguen **diverses i de màxima qualitat** a través del diàleg igualitari, la intel·ligència

cultural, la dimensió instrumental, la solidaritat, la transformació, la creació de sentit i la igualtat de diferències.

El coneixement de les AEE, de l'impacte social i millora que generen en tots els xiquets i xiquetes, a tot el centre i a tota la comunitat educativa està propiciant que s'implanten cada vegada més i que cada dia més comencen a formar part de les polítiques educatives. A poc a poc, per tractar-se de la millor evidència disponible fins ara, seguir el camí de les AEE s'està revelant més com un imperatiu ètic que com una opció pedagògica més. Les AEE, com a evidències científiques d'impacte social, aconsegueixen complir el somni de tot docent d'aconseguir la millor educació i l'èxit escolar i social per a tot el seu alumnat.

Les AEE han obert un camí per a l'educació que estava minat per les desigualtats socials, el llenguatge de la queixa, la burocratització… Un camí que torna a obrir-se reencantant als i les docents i situant-los al lloc que es mereixen professionalment, recolzats per la millor evidència científica disponible i en col·laboració amb els investigadors i investigadores, amb el seu alumnat, amb les famílies i amb tota la comunitat educativa.

[Imatge: iStock]